

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Kunsill, lill-Parlament Ewropew, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni: “Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir”: “Att dwar in-Negozji ż-Żgħar” għall-Ewropa

COM(2008) 394 finali

(2009/C 182/01)

Rapporteur: **is-Sur MALOSSE**

Korapporteur: **is-Sur CAPPELLINI**

Nhar il-25 ta' Ġunju 2008, il-Kummissjoni ddeċidiet, b'konformità mal-Artikolu 262 tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea, li tikkonsulta lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar

il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Kunsill, lill-Parlament Ewropew, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni: “Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir”: “Att dwar in-Negozji ż-Żgħar” għall-Ewropa

COM(2008) 394 finali.

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għas-Suq Uniku, il-Produzzjoni u l-Konsum, inkarigata sabiex tipprepara l-hidma tal-Kumitat dwar is-sugġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar is-6 ta' Jannar 2009. Ir-rapporteur kien is-Sur MALOSSE, filwaqt li l-korapporteur kien is-Sur CAPPELLINI.

Matul l-450 sessjoni plenarja tiegħu li nżammet fl-14 u l-15 ta' Jannar 2009 (seduta tal-14 ta' Jannar), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-opinjoni b'112-il vot favur, 10 voti kontra u 9 astensjonijiet.

1. Sommarju u konklużjonijiet

1.1 Fl-opinjoni tiegħu INT/390 u INT/394 ⁽¹⁾, il-KESE kien diġà appoġġja t-tfassil ta' Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar ambizzjuż li jkun jista' jwieġeb għall-potenzjal tat-tkabbir u tal-impjiegi li jirrappreżentaw it-23 miljun intrapriża żgħira u ta' daqs medju, u dawk li jistgħu jinholqu, għall-Unjoni Ewropea.

1.2 Minkejja d-dikjarazzjonijiet ta' rieda tajba u l-proġetti pożittivi (b'mod partikolari, il-kumpanija privata Ewropea, iż-żmien stipulat għall-pagament, eċċ.), il-KESE jemmen li l-Proposta tal-Kummissjoni Ewropea ma tindirizzax biżżejjed din il-kwistjoni, speċjalment fil-kuntest tad-diffikultajiet ekonomiċi u finanzjarji attwali.

1.3 Għalhekk, il-KESE jipproponi Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar ambizzjuż li jinkludi:

- strument legali vinkolanti għall-applikazzjoni tal-prinċipju “Ahseb l-ewwel fiż-Żgħir” sabiex tiġi żgurata, bl-aktar mod vinkolanti possibbli, implimentazzjoni effettiva u konkreta ta' dawn il-prinċipji ta' gvernanza fil-livell Komunitarju kif ukoll fl-Istati Membri u fir-reġjuni;
- pjan direzzjonali b'kalendarju preċiż u mezzi adegwati għall-implimentazzjoni ta' dispożizzjonijiet konkreti b'firxa wiesgħa tal-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar;

- impenji ċari biex jitnaqqas il-piż burokratiku, b'mod partikolari rigward il-prinċipju ta' “darba biss” għall-formalitajiet amministrattivi kollha;
- riorganizzazzjoni tas-servizzi tal-Kummissjoni Ewropea sabiex l-SMEs ikollhom rappreżentant ġenwin u strumenti li jgħinu lill-intrapriži jsiru dejjem iżjed Ewropej (l-“Ewropanizzazzjoni” tal-intrapriži);
- għodod Ewropej li jservu ta' lieva biex jippromovu l-kapitalizzazzjoni, in-networking, l-investimenti u t-tagħlim tul il-hajja fl-intrapriži ż-żgħar u ta' daqs medju;
- qafas politiku koerenti għall-politiki Ewropej kollha sabiex l-intrapriži ż-żgħar u ta' daqs medju jitqiesu bħala r-regola u mhux bħala l-eċċezzjoni;
- it-tqassim fil-livell nazzjonali tal-oġġettivi tal-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar, inkluż il-livell legiżlattiv;
- l-użu mill-ġdid tal-konsultazzjoni permanenti mal-organizzazzjonijiet intermedjarji u l-imsieħba soċjali.

2. Introduzzjoni

2.1 Il-Presidenza Franciża tal-Unjoni Ewropea heġġet lill-Unjoni Ewropea tikkunsidra l-idea ta' Att dwar in-Negozji ż-Żgħar bi stil Ewropew, u bħala eżempju semmiet il-liġi tal-SMEs li hija implimentata bħalissa fl-Istati Uniti. L-idea ta' dan l-Att dwar in-Negozji ż-Żgħar diġà kienet issemmiet mill-KESE fl-2005 ⁽²⁾, u l-Parlament Ewropew irrefera għaliha wkoll.

⁽¹⁾ Opinjoni tal-KESE dwar “Id-diversi miżuri ta' politika, minbarra finanzjament xieraq, li jgħinu t-tkabbir u l-iżvilupp tal-intrapriži ż-żgħar u ta' daqs medju” (ĠU C 27, 3.2.2009, p. 7) u l-opinjoni esploratorja tal-KESE dwar l-“Akkwist pubbliku internazzjonali” (ĠU C 224, 30.8.2008, p. 32).

⁽²⁾ Ara l-hidma tal-KESE b'rabta mal-opinjoni CESE (rapporteur: is-Sinjura Faes — ĠU C 256, 27.10.2007, p. 8).

2.2 Ta' min wiehed ifakkar li l-ligi Amerikana msemija tisti-pula li għandha titwaqqaf amministrazzjoni bil-ghan li tgħin lill-SMEs Amerikani (Small Business Administration), u tinkludi xi miżuri favur il-holqien u l-iżvilupp tal-intrapriżi ż-żgħar, b'mod partikolari dawk immexxija mill-minoranzi etniċi, in-nisa u ż-żgħażaġh. L-Att Amerikan dwar in-Negozji ż-Żgħar fih ukoll xi miżuri li jiffavorixxu lill-SMEs Amerikani fl-ghoti tal-akkwisti pubbliċi mill-Istat Federali Amerikan u l-aġenziji governattivi differenti tiegħu.

2.3 Filwaqt li, bħall-kumplement tad-dinja, l-Unjoni Ewropea għaddejja minn kriżi finanzjarja u ekonomika serja, l-intrapriżi u, b'mod partikolari, l-SMEs huma l-aktar elementi sensittivi u importanti li jżommu r-rota d'dur fil-qasam tal-impjiegi u tal-kapaċità li l-ekonomija terġa' tqum fuq saqajha. Għalhekk, jekk jiġi rivedut b'mod iktar ambizzjuż, l-Att dwar in-Negozji ż-Żgħar jista' jkun strument fundamentali fi strateġija ġdida għall-futur imbiegħed tal-UE favur l-investimenti, it-tkabbir u l-impjiegi.

2.4 Dan l-aħħar, il-KESE esprima l-fehma tiegħu dwar din il-kwistjoni f'żewġ ċirkustanzi:

- permezz ta' opinjoni esploratorja, fuq talba tal-Presidenza Slovena, dwar "Id-diversi miżuri ta' politika, minbarra finanzjament xieraq, li jgħinu t-tkabbir u l-iżvilupp tal-intrapriżi ż-żgħar u ta' daqs medju", li fiha gie propost li jitfassal Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar effiċjenti li jmur lil hinn minn sempliċi dikjarazzjoni politika ⁽³⁾; u
- permezz ta' opinjoni esploratorja, fuq talba tal-Presidenza Franciża, dwar l-"Akkwist pubbliku internazzjonali" li għamlet referenza b'mod speċifiku għan-negozjati li għaddejjin bħalissa fil-kuntest tar-reviżjoni tal-Ftehim dwar l-Akkwisti Pubbliċi (GPA) tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (WTO), u b'mod partikolari pproponiet id-dhul fis-seħh ta' pjan direzzjonali ambizzjuż sabiex jiġi applikat l-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar ⁽⁴⁾.

2.5 Għalkemm jilqa' bi pjaċir is-sensiela ta' inizjattivi pożittivi li jinsabu fl-Att dwar in-Negozji ż-Żgħar, il-KESE jilmonta dwar il-forma li nżammet mill-Kummissjoni (sempliċi komunikazzjoni) li ma fiha l-ebda obbligu ta' kalendarju u ta' mezzi, u l-ebda proposta li tiggarantixxi l-implimentazzjoni effettiva tal-prinċipju "Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir".

2.6 Għalhekk, huwa jilmonta dwar il-fatt li ma ttiehdet l-ebda miżura legiżlattiva speċifika bil-ghan li tiżgura l-applikazzjoni sistematika tal-prinċipju "Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir" fil-proċess legiżlattiv u l-implimentazzjoni tiegħu. Il-KESE jemmen li n-natura vinkolanti hija importanti immens meta jiġu implimentati prinċipji ta' gvernanza favur l-intrapriżi ż-żgħar. Għaldaqstant, l-applikazzjoni ta' dan il-prinċipju b'mod konkret u t-tqassim

tiegħu f'kull stadju tat-tfassil tal-legiżlazzjoni u l-politiki Komunitarji, nazzjonali u territorjali għandhom jitnizzlu f'test jew strument xieraq.

2.7 Huwa jiddispijaċih hafna li l-proposta tiegħu għal "pjan direzzjonali" vinkolanti msemija hawn fuq ma ntlagħgetx fir-rigward tal-programm ta' hidma u tal-prioritajiet, li m'hemmxx għalfajn jiġu inklużi fi proċeduri legiżlattivi peress li huma diġà jagħmlu parti mill-programmi eżistenti jew jistgħu jagħmlu parti minnhom, b'mod partikolari fil-qafas tar-reviżjoni tagħhom f'nofs it-terminu. Bl-istess mod, numru kbir ta' miżuri konkreti proposti diġà qed jithejjew jew inkella ilhom imhabbra żmien twil. Il-proposti ewlenin u utli, li bażikament huma l-istatut tal-kumpanija privata Ewropea, id-Direttiva dwar id-dewmien fil-hlas tal-pagamenti, it-tnaqqis tat-TVA jew inkella l-eżenzjoni fuq l-ghajnuna mill-istat, huma pjuttost sintomatiċi ta' din is-sitwazzjoni.

2.8 L-"Att dwar in-Negozji ż-Żgħar" għandu jagħmel distinzjoni ċara bejn, min-naha l-wahda l-intrapriżi ż-żgħar tal-familja jew dawk artigjanali fis-suq lokali li jirrapprezentaw il-maġġoranza l-kbira tal-SMEs, u li l-parti l-kbira minnhom ma jixtqux jikbru sabiex iżommu l-kontroll tal-intrapriża tagħhom u, min-naha l-oħra l-intrapriżi ż-żgħar u ta' daqs medju li għandhom potenzjal qawwi ta' żvilupp u li wiehed jista' jirreferi għalihom bħala l-"prekursuri". Hawnekk, għandha tinghata attenzjoni partikolari lill-intrapriżi ż-żgħar u ta' daqs medju fir-reġjuni li huma żvantaġġati mil-lat strutturali, b'mod partikolari l-gżejjer, iż-żoni muntanjużi u dawk li għandhom popolazzjoni baxxa.

2.9 F'dan il-kuntest, il-KESE ntabab jagħti l-opinjoni tiegħu dwar il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni. Fis-7 ta' Ottubru 2008 l-KESE, flimkien mal-Assemblée Permanente des Chambres de Métiers (Assemblea Permanenti Franciża tal-Kmamar tal-Kummerċ), organizza seduta f'Parigi biex ihejji aħjar it-twegiba tiegħu.

3. L-ewwel rakkomandazzjoni tal-KESE: strument legali vinkolanti għall-applikazzjoni tal-prinċipju "Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir".

3.1 L-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar m'għandux jillimita ruhu għal sempliċement aktar rikonoxximent politiku; huwa għandu jiġi introdott fil-legiżlazzjoni sabiex l-applikazzjoni tiegħu tkun wahda vinkolanti.

3.2 Rigward il-prinċipju "Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir", il-KESE jerga' jikkonferma l-pożizzjoni preċedenti tiegħu (opinjoni INT/390) u jitlob li tiġi stabbilita regola vinkolanti f'forma li għad trid tiġi definita (kodiċi tal-kondotta, ftehim interistituzzjonali, deċiżjoni tal-Kunsill), iżda li tkun tapplika għall-Parlament Ewropew, għall-Kummissjoni u għall-Kunsill. Jidher li t-triq ta' ftehim interistituzzjonali msejjes fuq l-istess bażi legali tal-Ftehim dwar "Regolamentazzjoni Aħjar" tal-2003 hija għażla interessanti u l-KESE jista' jikkunsidraha flimkien ma' possibbiltajiet oħra. B'mod konkret hafna, dan l-att vinkolanti għandu jiżgura:

3.2.1 **li t-testi legiżlattivi fil-livelli kollha jinkitbu fid-dawl tas-sitwazzjonijiet speċifiċi u l-bżonnijiet partikolari tal-kategoriji differenti tal-SMEs;** kull legiżlazzjoni Ewropea ġdida rigward l-intrapriżi għandha tiġi diskussa minn qabel bejn l-organizzazzjonijiet intermedjarji konċernati, fosthom l-imsieħba soċjali u l-organizzazzjonijiet tal-ekonomija soċjali, u dawn

(3) Opinjoni tal-KESE dwar "Id-diversi miżuri ta' politika, minbarra finanzjament xieraq, li jgħinu t-tkabbir u l-iżvilupp tal-intrapriżi ż-żgħar u ta' daqs medju" (GU C 27, 3.2.2009, p. 7).

(4) Opinjoni esploratorja tal-KESE dwar l-"Akkwist pubbliku internazzjonali" (GU C 224, 30.8.2008, p. 32).

għandhom iressqu t-tweġiba tagħhom fi żmien 12-il ġimgha (u mhux fi żmien 8 ġimghat kif ipproponiet il-Kummissjoni Ewropea).

3.2.2 li l-ebda leġiżlazzjoni li tikkonċerna l-intrapriżi ma tiġi emendata ta' spiss hafna (6 snin huwa l-minimu). Għandu jiġi propost ukoll li kull leġiżlazzjoni ġdida għandha tidhol fis-seħh fl-1 ta' Jannar ta' kull sena meta l-leġiżlazzjoni jista' jkollha effetti vinkolanti, filwaqt li kull leġiżlazzjoni li tnaqqas jew tissemplifika l-piż għandha tkun tista' tidhol fis-seħh b'effett immedjat fi kwalunkwe hin.

3.2.3 li l-leġiżlazzjoni fil-livelli kollha tirrispetta erba' prinċipji fundamentali:

- il-valutazzjoni sistematika tal-impatt fuq l-SMEs għandha ssir obbligatorja għal kull leġiżlazzjoni ġdida, l-ebda test leġislattiv m'għandu jkun jista' jiġi adottat jekk ma tkunx saret valutazzjoni tal-impatt tiegħu fuq il-kategoriji differenti tal-intrapriżi fis-settur tal-attivitàjiet konċernati;
- il-prinċipju tal-proporzjonalità, applikat b'mod sistematiku f'tipi differenti ta' intrapriżi,
- il-prinċipju ta' "darba biss" għal kull formalità mitluba mingħand l-intrapriżi;
- il-prinċipju ta' protezzjoni jew ta' prekawżjoni għandu jintuża bħala garanzija kontra leġiżlazzjoni vinkolanti addizzjonali.

3.2.4 li jiġi stabbilit l-obbligu kwantifikat tas-semplifikazzjoni tal-piż amministrattiv għall-intrapriżi fis-suq intern fuq il-bażi tal-oġġettiv li l-piż burokratiku tal-leġiżlazzjoni Ewropea jonqos b'25 % sal-2012.

4. It-tieni rakkomandazzjoni tal-KESE: pjan direzzjonali preċiż b'kalendarju, bil-mezzi u bil-finanzjamenti f'każ ta' bżonn.

4.1 Il-KESE jissuggerixxi pjan direzzjonali preċiż li jinkludi azzjonijiet ta' prijorità, miżuri konkreti, kalendarju għall-implimentazzjoni, mezzi ta' twettiq u finanzjamenti f'każ li jkun hemm bżonnhom. Tajjeb li wiehed jiżgura li l-miżuri kollha proposti jiġu implimentati minn issa sal-2013 u magħhom għandu jkun hemm miżuri ta' segwitu u ta' evalwazzjoni.

4.2 B'rabta mal-parti operattiva f'forma ta' katalgu bi 92 azzjoni, il-KESE jappoġġja dawn l-azzjonijiet u jixtieq jarahom implimentati minnufih kemm fil-livell Komunitarju kif ukoll fl-Istati Membri, u jfakkar li huwa jqis dawn il-miżuri bħala l-implimentazzjoni jew l-estensjoni ta' azzjonijiet li diġà qeghdin isehhu jew diġà gew decizi, bħall-erba' miżuri leġislattivi. Dawn il-miżuri mhumiex iqisu biżżejjed l-istennijiet u l-bżonnijiet tal-kategoriji differenti tal-SMEs, u l-KESE jitlob pjan iżjed ambizzjuż li jwieġeb għar-rwol reali tal-intrapriżi ż-żgħar u tas-sitwazzjoni ekonomika dinjija. Għalhekk jipproponi li l-Kummissjoni, il-Kunsill u l-Parlament ihejju proġett Ewropew ġenwin favur

l-SMEs u l-mikrointrapriżi, ibbażat mhux biss fuq l-appoġġ lill-intrapriżi b'rata għolja tat-tkabbir, iżda wkoll fuq l-appoġġ lil daww l-intrapriżi tal-ekonomija tal-prossimità, l-intrapriżi tal-ekonomija soċjali u tal-attivitàjiet tradizzjonali, fuq gvernanza aħjar li tippermetti djalogu mtejjeb bejn l-awtoritajiet pubbliċi, l-imsieħba ekonomiċi u soċjali, l-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw il-kategoriji differenti ta' SMEs, u fuq il-kunsiderazzjoni effettiva tar-realtàjiet differenti ta' dawn il-kategoriji ta' SMEs.

4.3 Fost l-azzjonijiet proposti fil-livell Komunitarju, il-KESE jappoġġja b'mod partikolari:

— **l-abbozz ta' Regolament dwar il-holqien ta' kumpanija privata Ewropea** ⁽⁵⁾, inizjattiva li l-KESE kien ippropona f'opinjoni fuq inizjattiva proprja fl-2001 sabiex jinholqu "Ewrointrapriżi" li jkunu jistgħu jibbenefikaw mit-tkabbir tas-suq uniku u b'hekk inaqqsu l-formalitajiet u l-ispejjeż marbutin mat-twaqqif ta' kumpaniji sussidjarji f'diversi Stati Membri. Il-KESE jixtieq li dan l-abbozz jiġi adottat mill-aktar fis possibbli billi tinstab formola li la tohloq distorsjonijiet fil-kompetizzjoni, u lanqas iddghajef id-drittijiet soċjali b'xi mod jew iehor;

— **l-abbozz ta' Direttiva riveduta dwar il-hlasijiet tard** ⁽⁶⁾ li għandu jzid l-obbligi u l-penali għall-awtoritajiet pubbliċi f'każ ta' pagament li jaqbeż it-30 jum.

4.4 Il-KESE jissuggerixxi li jiżdiedu l-azzjonijiet ambizzjużi u konkreti, jiġifieri:

— **l-azzjonijiet pilota favur l-effiċjenza tal-enerġija** għall-SMEs fis-settur tal-kostruzzjoni minhabba l-importanza tagħhom f'dan is-settur (80 % tal-intrapriżi) u l-kontribut potenzjali tagħhom għall-oġġettiv tat-tnaqqis tal-emissjonijiet tas-CO₂ (40 % tal-emissjonijiet ġejjin mis-settur tad-djar);

— **il-mekkaniżmi adatti għall-fergħat u l-oqsma ta' azzjoni differenti, kif ukoll il-proċessi progressivi tal-ġestjoni ambjentali pass wara l-iehor** għall-intrapriżi ż-żgħar sabiex jiġi żgurat li l-oġġettivi ambjentali u tal-enerġija ma jeskludux l-intrapriżi ż-żgħar mis-suq;

— **l-azzjonijiet konkreti tal-UE favur l-"Ewropanizzazzjoni" tal-intrapriżi** f'forma ta' programmi ta' konnessjoni u ta' kooperazzjoni (ara l-programmi antiki EUROPARTENARIAT u INTERPRISE li tnehhew bi żball fl-2000 min-naha tal-Kummissjoni Ewropea);

⁽⁵⁾ COM(2008) 394 finali.

⁽⁶⁾ Direttiva 2000/KE/35 (ĠU L 200, 8.8.2000, p. 35). Opinjoni tal-KESE: ĠU C 407, 28.12.1998, p. 50.

- **il-fatt li l-intraprizi jiġu involuti ahjar fl-azzjonijiet Ewropej ta' tahrig u edukazzjoni**, b'mod partikolari f'forma ta' programm gdid biex l-intraprizi u l-istabbilimenti tat-tagħlim jersqu lejn xulxin. Barra minn hekk, il-KESE jtenni t-talba tiegħu li jissahhu l-programmi għall-mobbiltà tal-apprentisti u taż-żgħażaġh li jkunu jinsabu fil-fażi inizjali tat-tahrig professjonali;
- **il-fatt li t-trasferiment tal-intraprizi jiġi faċilitat u mheġ-geġ**; il-KESE jerga' jikkonferma l-importanza tat-trasferiment tas-sjeda tal-intraprizi, b'mod partikolari tal-intraprizi ż-żgħar tal-produzzjoni u tas-servizzi li jinsabu f'ambjent urban u f'ambjent rurali, intraprizi li jekk jisparixxu kif inhu mhabbar ihallu effetti negattivi konsiderevoli. B'mod partikolari jissuggerixxi li jiġu mheġġa s-sistemi ta' konnessjoni, l-inċentivi fiskali, l-inċentivi ta' kapitalizzazzjoni u s-shubijiet bejn is-settur pubbliku u dak privat;
- **l-iżvilupp b'mod iżjed loġiku tan-netwerk "Intraprizi Ewropej" sabiex jinhloq network Ewropew ġenwin ta' informazzjoni u kooperazzjoni**.

4.5 Fil-kuntest tar-reċessjoni dinjija, il-KESE jappoġġja b'mod partikolari **l-mekkaniżmi finanzjarji msahha** permezz tal-BEI u tal-FEI sabiex jiffaċilita l-aċċess għall-finanzjament fil-futur qarib u jappoġġja, meta jkun għad hemm il-htieġa, l-intraprizi li jinsabu f'diffikultà. F'dan ir-rigward, l-inizjattivi attwali u daww proposti mill-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar għandhom jiġu estenzi b'mod konsiderevoli minhabba s-sitwazzjoni ekonomika attwali. Fuq kollox għandna niffinalizzaw il-proġetti pilota marginali, u nibdew naqdem bis-serjetà biex nifthu u nsahhu n-netwerks ta' finanzjament ta' prossimità (ir-riskji kapitali, il-"business angels", il-kawtela reciproka), u biex nippromovu l-holqien ta' fondi mahsuba għall-appoġġ ta' proġetti Ewropej u transkonfinali.

4.6 Barra minn hekk, il-KESE jitlob, kif diġà sar fl-opinjoni preċedenti tiegħu 390/2008, li fil-kuntest tal-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar jindeww inizzjattivi godda li jwieġbu għat-talbiet li tressqu minn xi organizzazzjonijiet matul diversi konferenzi Komunitarji, u mill-KESE kif ukoll mill-Parlament Ewropew:

- **l-integrazzjoni tad-dimensjoni tal-SMEs fil-politiki Komunitarji kollha**: il-KESE enfazizza li, lil hinn mid-diskorsi politiċi, huwa l-mudell tal-intrapriża l-kbira li spiss jiddomina waqt it-thejjija tal-leġiżlazzjonijiet;
- **it-tkomplija ta' politika ta' semplifikazzjoni amministrattiva**, iżda fuq kollox wiehed għandu jara li jkun hemm koordinazzjoni perfetta mal-organizzazzjonijiet intermedjarji settorjali konċernati; il-Kummissjoni għandha tara li jkun hemm kooperazzjoni iktar b'sahhitha mal-organizzazzjonijiet u mal-KESE sabiex jiġi evitat li din is-semplifikazzjoni jkollha effetti li jmorru kontra l-ghan mistenni. Huwa jtenni d-dubbi tiegħu dwar il-bażi soda u l-effiċjenza tal-fatt li l-intraprizi ż-żgħar jiġu eżentati sistematikament mill-applikazzjoni ta' ċerti miżuri leġiżlattivi; u jippreferi l-proporzjonalità fl-implimentazzjoni tat-testi;
- **l-appoġġ tal-attivitajiet ta' akkumpanjament u ta' konsultazzjoni tal-organizzazzjonijiet intermedjarji**; il-KESE jagħti importanza kbira lill-kwistjonijiet ta' gvernanza, b'mod partikolari l-kwistjoni ta' konsultazzjoni u ta' segwitu. Huwa jiddispijaċi li l-Kummissjoni Ewropea ma tagħtix iżjed importanza lir-rwol tal-organizzazzjonijiet intermedjarji, element fundamentali jekk wiehed irid jiddjaloga ma' miljuni ta' intraprizi, id-diretturi u l-haddiema tagħhom. Il-KESE jsostni mill-gdid li dawn l-organizzazzjonijiet huma essenzjali għas-suċċess tal-politiki Komunitarji, u huma jaqdu rwol fundamentali fit-trażmissjoni tal-informazzjoni u l-ghajnuna għall-intraprizi, b'mod partikolari l-intraprizi ż-żgħar;
- **l-iżvilupp ta' politika wiesgħa u koerenti tal-innovazzjoni** sabiex jiġu appoġġjati mhux biss l-intraprizi li huma magħrufin diġà bħala innovattivi iżda wkoll l-innovazzjoni attwali u l-innovazzjoni fl-oqsma tat-tqeghid fis-suq tal-prodotti, tat-teknoloġija baxxa u medja kif ukoll l-innovazzjoni mhux teknoloġika b'mod partikolari fl-intraprizi ż-żgħar;
- **it-tkabbir tal-aċċess għall-programmi Komunitarji** billi jitaqqsu r-restrizzjonijiet legali, finanzjarji u amministrattivi li jaqtgħu qalb l-SMEs, u billi jiġu ffaċilitati proġetti fi grupp proposti mill-organizzazzjonijiet intermedjarji. Il-KESE jtenni t-talba tiegħu li l-Kummissjoni tikkooopera mal-organizzazzjonijiet Ewropej li jirrappreżentaw lill-intraprizi sabiex jiġu ssemplifikati r-regoli ta' aċċess għall-programmi u jiġu stipulati l-kundizzjonijiet il-godda għall-organizzazzjoni u l-partecipazzjoni fil-programmi flivelli territorjali differenti. Il-proċeduri tal-aċċess tal-SMEs għall-fondi Ewropej għandhom jiġu ssemplifikati bl-ahjar mod possibbli. F'din il-perspettiva, l-ewwel pass jista' jittiehed billi l-programmi Komunitarji jkunu kkoordinati flimkien (il-Fondi Strutturali, is-CIP, is-Seba' Programm Qafas ta' Ricerka u Żvilupp, eċċ.), meta wiehed jaf li l-proċeduri sussegwenti għal kull wiehed minnhom huma differenti. Fl-istess hin, jekk tiġi ċċarata l-lingwa tad-dokumenti qafas, il-maġġoranza tal-SMEs jkunu jistgħu jużaw l-istrumenti differenti ta' żvilupp proposti minn dawn il-programmi b'mod aktar faċli. Fl-ahhar nett, tintieġ azzjoni għas-semplifikazzjoni tal-proċeduri li tkun miftiehma bejn l-istituzzjonijiet Ewropej u l-istituzzjonijiet nazzjonali: fil-fatt, ir-restrizzjonijiet amministrattivi għadhom kbar wisq għal intrapriża li ġeneralment ma tkunx midhla tal-amministrazzjoni.

4.7 Rigward l-akkwisti pubbliċi, kull Stat Membru għandu jis-tabbilixxi struttura ta' ghajnuna personalizzata għall-SMEs li jix-tiequ jkollhom aċċess għall-akkwisti pubbliċi kemm fil

-livell nazzjonali kif ukoll fil-livell Komunitarju. Permezz ta' din l-ghajnuna, l-SME ser tkun taf x'hemm b'zonn isir biex tressaq l-applikazzjoni tagħha, u ser issir aktar midhla tal-vokabularju li jintuża fl-akkwisti pubbliċi. (In-nuqqas ta' fehim tat-terminoloġija użata jxekkel l-aċċess tal-SMEs ukoll).

5. It-tielet rakkomandazzjoni tal-KESE: proposti partikolari għal-livell Komunitarju:

5.1 Sabiex l-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħir ikun effettiv, il-KESE jissuġġerixxi li titfassal politika viżibbli u ambizzjuża fil-livell Komunitarju, li sa llum il-ġurnata għadha ma teżistix. B'mod partikolari, jissuġġerixxi:

- **li wiehed mill-Kummissarji Ewropew jerga' jinghata responsabbiltà shiha** għall-applikazzjoni tal-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħir;
- **li jiġu riveduti s-servizzi** sabiex, bħalma ġara fl-epoka tat-Task Force tal-SMEs, l-intrapriżi ż-żgħir u ta' daqs medju jkollhom ukoll rappreżentant politiku viżibbli u aċċessibbli u li jkun dedikat biss għall-SMEs u għad-difiża tal-interessi tagħhom fi hdan l-istituzzjonijiet Ewropej, b'mod partikolari fil-kuntest tal-proċess deċiżiv;
- **li jinholq kumitat ta' ġestjoni — “Kumitat Ewropew tal-Att dwar in-Negozji ż-Żgħir”,** — li barra li jkun magħmul minn rappreżentanti tal-Istati Membri, ikollu wkoll delegati tal-organizzazzjonijiet Ewropej konċernati, inklużi l-imsieħba soċjali. Il-KESE jixtieq li dan il-Kumitat ikollu setgħat wiesgħa ta' kontroll għall-applikazzjoni tal-Att dwar in-Negozji ż-Żgħir, għas-segwitu tal-pjan ta' azzjoni u għall-koordinazzjoni mal-pjanijiet implimentati mill-Istati Membri. Il-KESE jappella wkoll li fil-mument li l-Att dwar in-Negozji ż-Żgħir jidhol fis-seħh,
- **jinhatar rappreżentant tal-SMEs f'kull Direttorat Ġenerali tal-Kummissjoni** biex jara li l-miżuri legiżlattivi u l-programmi mmexxija mid-DG kompetenti jintegraw tajjeb il-prijoritajiet u l-istennijiet tal-SMEs u tal-mikrointrapriżi,
- il-kuntest intraprenditorjali mehtieg fl-applikazzjoni konkreta ta' “Ahseb l-ewwel fiż-Żgħir” għandu jinholq kemm **fil-livell tas-soċjetà kif ukoll fil-livell tal-istituzzjonijiet**. Dan għaliex sabiex “ir-regoli stipulati jirrispettaw il-maġġoranza ta' dawk li għalihom huma applikabbli”, f'dan il-każ l-SMEs, jinhtieg ċertu għarfien dwar id-dinja tal-SMEs. Huwa proprju għalhekk li l-Kummissjoni Ewropea għandha thegġegħ lill-Istati Membri jsegwu l-passi tagħha f'din il-kwistjoni permezz tal-programm tagħha “Enterprise Experience Program” li jippermetti li bosta uffiċjali pubbliċi jiffarmiljarizzaw ruhhom mad-dinja tal-SMEs. Tali inizjattiva għandha tkun ta' ispirazzjoni għall-Istati Membri differenti, jew għall-anqas għal dawk li m'għandhomx approċċ simili.

6. Ir-raba' rakkomandazzjoni tal-KESE: azzjonijiet speċifiċi fil-livell nazzjonali:

6.1 Fir-rigward tal-oqsma ta' kompetenza nazzjonali, il-KESE jissuġġerixxi li kull Stat Membru:

- **jadotta liġi fil-livell nazzjonali** sabiex il-prinċipju “Ahseb l-ewwel fiż-Żgħir” isir wiehed vinkolanti;
- **johloq “Pjan Nazzjonali għall-Att dwar in-Negozji ż-Żgħir”** flimkien mal-atturi ekonomiċi u soċjali konċernati. Kull sena, għandu jitressaq rapport separat mir-rapport dwar il-PNR — il-Programm Nazzjonali ta' Riforma — sabiex wiehed ikun jaf xi twettaq minn kull pjan nazzjonali. Konferenza annwali tista' tenfasizza l-“prattiki tajbin” u l-“istejjer ta' suċċess”. Il-partecipazzjoni mill-qrib tal-organizzazzjonijiet Ewropej konċernati u tal-KESE tippermetti li dan l-eżerċizzju jsir validu;
- **jappoġġja l-azzjonijiet komuni** sabiex jiġu żviluppati azzjonijiet favur, pereżempju, it-trasferiment tal-intrapriża (kwistjonijiet legali u fiskali); il-liġi tal-falliment sabiex dejjem jinghata “ċans iehor” lill-intrapriżi u lill-intraprendituri, l-iżvilupp ta' one-stop shops u l-applikazzjoni tal-prinċipju “darba biss” għall-formalitajiet;
- **jahtar rappreżentant tal-SMEs fil-livell nazzjonali**, li jkun responsabbli min-naħa l-wahda li jirregola l-applikazzjoni tal-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħir fl-Istat Membru u, min-naħa l-oħra, li jara li l-liġijiet nazzjonali dwar l-implimentazzjoni tal-legiżlazzjoni Komunitarja jkunu konformi mal-prinċipji fundamentali ta' “Ahseb l-ewwel fiż-Żgħir”.

6.2 Għall-oqsma ta' azzjoni ta' kompetenza nazzjonali, il-KESE jirakkomanda li l-Istati Membri jikkooperaw aktar u jipplanaw azzjonijiet komuni, f'każ ta' b'zonn fil-qafas ta' kooperazzjonijiet imsaħha, sabiex jiġu żviluppati b'mod komuni azzjonijiet favur, pereżempju, it-trasferiment tal-intrapriżi (kwistjonijiet legali u fiskali); il-liġi tal-falliment sabiex dejjem jinghata “ċans iehor” lill-intrapriżi u lill-intraprendituri.

6.3 Fil-livell nazzjonali u transkonfinali, il-KESE jinsisti fuq l-iżvilupp u l-interoperabbiltà tal-one-stop-shops madwar l-UE kollha. L-Istati Membri jistgħu jiġu mhegġa jifflu u jizviluppaw l-interoperabbiltà tal-uffiċċji nazzjonali tal-formalitajiet, kemm dawk fiżiċi kif ukoll dawk virtwali. Rigward dan l-aħhar punt ittiedu xi inizjattivi fil-qafas tad-Direttiva dwar is-servizzi jew inkella fir-Regolament li għandu l-ghan li jtejjeb il-funzjonament tal-prinċipju tar-rikonoxximent reċiproku. B'mod globali, jehtieg li t-twaqqif ta' dawn il-one-stop shops ikun akkumpanjat minn komunikazzjoni indirizzata lill-SMEs sabiex tinfirmahom, mill-mument li dawn jinholqu u matul “hajjithom” kollha, dwar l-eżistenza ta' tali servizzi.

7. Il-hames rakkomandazzjoni tal-KESE: koerenza, partecipazzjoni u evalwazzjoni:

7.1 Fil-kuntest tal-problemi internazzjonali ewlenin, is-sitwazzjoni ekonomika attwali u l-ghan li jiġi rivedut il-proċess ta' Liżbona, il-Kumitat huwa tal-opinjoni li l-Att dwar in-Negozji ż-Żgħir għandu:

- **jistabbilixxi inizjattivi strutturati sabiex jissahhu d-drittijiet tal-proprietà intellettwali**, jiġifieri: il-privattiva Komunitarja, il-ġurisdizzjoni kompetenti rigward il-privattivi fil-livell tal-Unjoni Ewropea, u t-twaqqif ta' osservatorju Ewropew tal-iffalsifikar u l-piraterija (li ntalab għall-ewwel darba mill-KESE fl-2001);
- **jappoġġja approċċ integrat tal-politika favur l-SMEs** li tintegra l-politiki settorjali kollha fil-livell Komunitarju, il-livell nazzjonali u l-livell reġjonali;
- **jippermetti l-iżvilupp tal-gvernanza, is-shubija u l-kooperazzjoni** bejn l-awtoritajiet pubbliċi, il-komunitajiet, l-imsieħba ekonomiċi u soċjali, l-organizzazzjonijiet li jirrapprezentaw il-kategoriji differenti ta' SMEs fil-livelli kollha tat-territorju Ewropew;
- **jappoġġja l-iżvilupp u l-kompetittività tal-intrapriżi kollha**, inklużi l-intrapriżi li għandhom x'jaqsmu mas-swieq ta' prossimità; l-azzjonijiet pożittivi tal-Att dwar in-Negozji ż-Żgħar għandhom jiddistingwu b'mod ċar min-naħa l-wahda l-intrapriżi tas-suq lokali li jirrapprezentaw l-ikbar maġġoranza tal-SMEs, u min-naħa l-oħra l-intrapriżi li għandhom potenzjal kbir li jiżviluppaw mil-lat teknoloġiku jew lil hinn mit-territorju tagħhom. Tal-ewwel għandhom isibu ambjent favorevoli għall-attivitajiet tagħhom, u tat-tieni għandu jkollhom il-mezzi biex ihaffu t-tkabbir tagħhom, biex isiru iżjed Ewropej, jew saħansitra internazzjonali, filwaqt li wiehed iżomm f'moħħu li bosta intrapriżi ta' prossimità jista'

jkollhom l-opportunità li jiżviluppaw fis-swieq estiżi jew li jaġixxu fil-qafas ta' kooperazzjonijiet u ta' "clusters" sabiex jilhqu d-daqs mehtieġ għas-suċċess fl-Ewropanizzazzjoni jew l-internazzjonalizzazzjoni.

7.2 Il-KESE jemmen li, minbarra r-rieda politika tal-awtoritajiet pubbliċi fil-livell Ewropew, nazzjonali u lokali li jimpenjaw ruħhom favur l-SMEs, b'mod partikolari favur l-iżgħar intrapriżi, is-suċċess tal-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar ser jiddependi fil-parti l-kbira tiegħu mill-azzjoni tal-organizzazzjonijiet intermedjarji rappreżentattivi. Huwa jitlob lill-awtoritajiet konċernati jiehdu l-miżuri kollha u joffru kull xorta ta' għajjuna bil-ghan li jiffavorixxu l-azzjoni tagħhom u li jiġu assoċjati mar-riflessjonijiet dwar il-proċess Komunitarju ta' wara Liżbona.

7.3 Il-KESE jtenni t-talba speċifika tiegħu li ssir evalwazzjoni annwali tal-implimentazzjoni tal-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar, kemm għall-programm ta' azzjoni tiegħu kif ukoll għall-applikazzjoni tal-prinċipju "Aħseb l-Ewwel fiż-Żgħir", kif ukoll tal-politiki kollha tal-SMEs fil-livell Komunitarju u nazzjonali, u li kull sena jsir rendikont tal-progress li jsir, inkluż dak fil-qasam tal-kooperazzjoni mal-organizzazzjonijiet intermedjarji. Dan ir-rapport għandu jkun is-suġġett ta' proċess partikolari fil-qafas tal-implimentazzjoni tal-Istrateġija ta' Liżbona, jagħti lok għar-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni lill-Istati Membri u lir-reġjuni, jippermetti l-adattazzjoni jew ir-reviżjoni tal-Att Ewropew dwar in-Negozji ż-Żgħar, u għandu jitressaq quddiem il-Parlament Ewropew, il-Kumitat tar-Reġjuni u l-KESE.

Brussell, l-14 ta' Jannar 2009.

Il -President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
 Mario SEPI